

Ferskvandsfiskerilovens regler om vildfiskens pasage, bl.a. ved opstemninger, er i lovens § 19 koblet til vandløbslovens regler, da vandløbsmyndigheden bemyndiges til at pålægge stemmeværksejere at etablere og vedligeholde fiskepassage. Efter ferskvandsfiskeriloven (§ 33) har fiskeriministeren ret til at udtale sig forud for afgørelse af sager om foranstaltninger, der kan have betydning for fiskepassage, fiskeri og fiskefauna i øvrigt, idet planer herom skal forelægges fiskeriministeren til udtalelse.

Ferskvandsfiskeriloven indeholder endvidere krav om, at der skal etableres ålepas ved bl.a. opstemninger. Særlige regler herom er fastsat i Fiskeriministeriets bekendtgørelse nr. 657 af 7. juli 1994 om ålepas, ungfiskesluser samt afgiftstigninger i ferske vande, herunder ved turbiner og dambrug.

Heller ikke administrationen af ferskvandsfiskerilovens regler har medført en samlet løsning af natur- og miljøproblemer ved opstemninger.

Vandforsyningsloven

Vandforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. 337 af 4. juli 1985) regulerer indvinding af vand, herunder overfladevand fra vandløb til dambrugsdrift.

Anvendelse af overfladevand til dambrug (og vanding) blev frem til 1. april 1980 reguleret i vandløbsloven, idet tilladelse hertil meddeltes af landvæsenskommissionen. Med vandløbsloven af 1973 (lov nr. 374 af 13. juni 1973 om vandløb), der trådte i kraft 1. oktober 1974, blev fremtidige tilladelser gjort tidsbegrænsede i 10 år. Dette betød, at dambrug, som var lovligt oprettede før 1. oktober 1974, kunne fortsætte uden tidsbegrænsning.

Med vandforsyningsloven af 1978 (lov nr. 299 af 8. juni 1978 om vandforsyning m.v.) overførtes indvinding af overfladevand til vandforsyningsloven. Samtidig overførtes kompetencen til at meddele tilladelser hertil fra landvæsenskommissionerne til amtskommunerne.

For at sikre en bedre vandplanlægning og for at forbedre mulighederne for til enhver tid at kunne foretage den bedst mulige fordeling af vandressourcerne, indeholdt vandforsyningsloven en tidsbegrænsning af alle fremtidige vandindvindingstilladelser til 30 år, dog således at tilladelser til indvinding af overfladevand til dambrug (og vanding af landbrugsafgrøder) som hidtil kun skulle gives for højst 10 år.

Med samme formål gennemførtes samtidig en tidsbegrænsning af allerede eksisterende indvindingsrettigheder, idet allerede givne indvindingstilladelser fortsat var gyldige, men skulle udløbe med de samme tidsfrister, regnet fra lovændringens ikrafttræden den 1. april 1980.

For dambrug, der var oprettet før 1. oktober 1974, blev gyldighedsperioden dog 25 år fra lovens ikrafttræden. Gyldighedsperioden på 25 år blev indført i forbindelse med Folketingsbehandlingen af lovforlaget, idet der i lovforlaget var forudsat en gyldighedsperiode på 10 år også for disse dambrug.

Hverken ved den oprindelige udstedelse af vandindvindingstilladelse eller ved afkortning af gyldighedsperioden, har man kunnet eller skullet tage hensyn til de miljømæssige konsekvenser af dårlige vandførings- og passageforhold.

Naturbeskyttelsesloven

Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændring i tilstanden af vandløb eller dele heraf, der er udpeget som beskyttede, jf. lov nr. 9 af 3. januar 1992 med senere ændringer. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb. For langt de fleste vandløb omfattet af dette lovforlag gælder denne beskyttelse. Det er amtsrådet, der tager stilling til, om der kan meddeles dispensation fra reglerne i § 3.

En række vandløb er endvidere omfattet af landskabsfredninger, hvorefter der ikke må foretages ændringer i det fredede område, ligesom en række anlæg i eller ved vandløb er fredede som fortidsminder efter naturbeskyttelseslovens § 12.

Miljøbeskyttelsesloven

Dambrug er omfattet af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, hvorefter ændringer, udvidelser eller nyanlæg af dambrug kræver miljøgodkendelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 590 af 27. juni 1994. Efter reglerne i kapitel 5 reguleres også de miljømæssige forhold på dambrug, der er etableret før miljøbeskyttelseslovens ikrafttræden og ikke senere er godkendt.

For ikke-godkendte dambrug gælder, at de inden 1. januar 1998 skal indsende en ansøgning om godkendelse til amtsrådet, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 532 af 20. juni 1992.

Dambrug er endvidere omfattet af de særlige bestemmelser i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 900 af 31. oktober 1994 om ferskvandsdambrug, der regulerer dambrugenes foderforbrug samt stiller mindstekrav til renseforanstaltninger og spildevandsudledning.

4. Den foreslåede ordning

Efter forslaget § 37 a, stk. 1 tillægges der amtsrådet adgang til under overholdelse af vandløbslovens almindelige regler at gennemføre de nødvendige foranstaltninger med henblik på at genskabe en tilfredsstillende natur- og miljøkvalitet i vandløbene.